

ถอนเลี่ยนออกจากเนื้อ เพื่อสมานฉันท์ได้

ประเวศ วะสี

วิกฤตการณ์ทางการเมืองในปัจจุบัน ก่อให้เกิดความวิตกกังวลกันว่าจะนำไปสู่ความรุนแรงนองเลือด แต่มองไม่เห็นทางออก หลายท่านเห็นว่าความแตกแยกเลี่ยนจุดที่จะสมานฉันท์กันได้ การจะรักษาโรครักษาให้หายต้องรู้สมมุติฐานที่แท้จริงของโรค หลายอย่างที่นำมาเทียบกันเป็นเพียงปลายเหตุ ต้นเหตุอยู่ที่ความเชื่อเกี่ยวกับคุณทักษิณที่ต่างกันโดยสิ้นเชิงและประนีประนอมกันไม่ได้

เนื้อที่มีเลี่ยนค้ำอยู่ย่อมสมานกันไม่ได้

เลี่ยนคือความเชื่อเกี่ยวกับคุณทักษิณที่แบ่งคนออกเป็น ๒ ข้าง ข้างหนึ่งเชื่อว่าทักษิณเป็นคนดีมีความสามารถสนใจคนจนจะพาบ้านเมืองเจริญ อีกข้างหนึ่งเชื่อว่าทักษิณเป็นคนโกง ชอบใช้อำนาจ อันตรายต่อสถาบัน เป็นตัวแทนทุนต่างชาติ จะพาบ้านเมืองไปล่มจม

การชุมนุมของพันธมิตรประชาชนเพื่อประชาธิปไตย จึงไม่ใช่เรื่องหมกมุ่นแต่เป็นเรื่องใหญ่ที่เชื่อว่าระบอบทักษิณอันตรายต่อบ้านเมืองต้องต่อสู้ และเขาเห็นว่ารัฐบาลเป็นนอมินีที่ปกป้องผลประโยชน์และต้องการช่วยในทักษิณพันผิด คนที่เชื่อเช่นนี้มิได้มีที่เฉพาะมาชุมนุมเท่านั้น ถ้าอนุมานจากผลการเลือกตั้ง ฝ่ายที่นิยมชมชอบทักษิณคงมีประ ๑๔ ล้านคน ฝ่ายตรงข้ามประมาณ ๑๒ ล้านคน นับเป็นความแตกแยกของคนไทยขนาดใหญ่ที่สุด

ขณะที่ยังไม่รู้ว่าจะหาทางออกจากความขัดแย้งใหญ่นี้ได้อย่างไร สิ่งที่เราารู้แล้วว่าไม่ได้ผลคือ

(๑) รัฐธรรมนูญ ทั้งรัฐธรรมนูญ ๒๕๔๐ และ ๒๕๕๐ เพราะเมื่อใช้รัฐธรรมนูญ ๒๕๕๐ ก็มีเรื่องทักษิณ การประท้วงขนานใหญ่ และรัฐประหาร ถ้าเรากลับไปหารัฐธรรมนูญ ๒๕๔๐ อีกจะแก้ปัญหาคือได้หรือ รัฐธรรมนูญ ๒๕๕๐ ก็ไม่หายขัดแย้ง ความพยายามจะแก้รัฐธรรมนูญก็ถูกมองว่าเพื่อจะช่วยทักษิณ และเป็นชนวนที่จะนำไปสู่ความรุนแรง

(๒) รัฐประหาร ทำกันมาหลายครั้งแล้ว แก้ปัญหามันไม่ได้

(๓) ยุบพรรค เมื่อยุบพรรคไทยรักไทย ก็มีการตั้งพรรคพลังประชาชนขึ้นมาแทน สถานการณ์ความขัดแย้งก็เหมือนเดิม

(๔) ยุบสภาเลือกตั้งใหม่ ใน ๕-๖ ปี ที่ผ่านไปมีการเลือกตั้งหลายครั้ง ผลก็ออกมาเหมือนเดิม แก้ความขัดแย้งไม่ได้

ถ้าเรายังวนเวียนอยู่ใน ๔ เรื่องนี้ คือ รัฐธรรมนูญ รัฐประหาร ยุบพรรค ยุบสภา เราจะมีทางออกจากเขาวงกตแห่งความขัดแย้งหรือ ถ้าเช่นนั้นเราจะทำอะไร ขอเสนอ ๓ วิธีดังต่อไปนี้

๑. ยอมรับสภาพปัจจุบัน และต่างฝ่ายพยายามทำให้ดีที่สุด

สภาพปัจจุบัน คือ พรรคพลังประชาชนเป็นแกนนำจัดตั้งรัฐบาลในฐานะมี ส.ส. จำนวนมากที่สุด อย่าไปคิดเปลี่ยนขั้วหรืออะไรเลย เราพยายามจะขัดแย้งกันไปไม่มีที่สิ้นสุด แต่ต้องพยายามทำให้ดีที่สุดจากสภาพปัจจุบัน เช่น

(๑) รัฐบาลต้องพยายามทำเรื่องดี ๆ อาจต้องปรับ ครม. อย่าให้จี้เหร่เกิน ซึ่งเหมือนคบหน้าประชาชน อย่าพูดจาทำทาย แต่มีวิจิจุจริตชวนในคนมาร่วมมือกันทำงานสร้างสรรค์เพื่อประเทศ ต้องไม่ทำอะไรที่ทำให้สังคมเข้าใจว่าใช้อำนาจแทรกแซงกระบวนการยุติธรรม

(๒) การชุมนุมหรือเดินขบวนเรียกร้องอะไรก็เป็นสิทธิที่จะทำได้ในระบอบประชาธิปไตย แต่ต้องอยู่ในขอบเขตกฎหมาย และสันติวิธี รัฐบาลไม่ควรสลายการชุมนุมเพราะจะทำให้บานปลาย

(๓) ฝ่ายที่ไม่เห็นด้วยกับ (๒) ก็มีสิทธิชุมนุมหรือเดินขบวนแต่ต้องไม่ปะทะกัน

ทุกฝ่ายต้องใช้วิถีอารยะคือไม่ใช้วิธีอันธพาล ใช้เหตุผล ความสุภาพ เอาชนะกันด้วยหลักฐานข้อเท็จจริง

(๔) หากสังคมเข้มแข็ง เข้ามามากับดูแลให้เป็นไปตาม ๓ ข้อข้างต้น ก็จะเป็นการให้เวลาแก่บ้านเมืองที่จะพัฒนาประชาธิปไตยบนวิถีอารยะ

๒. ถอนเลี่ยนออกจากเนื้อ

ดังกล่าวข้างต้นว่าเลี่ยนที่ตำอยู่ในเนื้อสังคมทำให้สมานฉันท์ไม่ได้คือความเชื่อเกี่ยวกับทักษิณที่ต่างกันคนละขั้ว ไม่มีทางอธิบายหรือไกล่เกลี่ยใดๆ ที่จะช่วยให้สมานฉันท์ได้ วิธีถอนเลี่ยนออกคือการทำความจริงให้ปรากฏซึ่งสามารถเห็นตรงกันได้

วิธีทำความจริงให้ปรากฏที่ดีที่สุด คือกระบวนการศาลยุติธรรม

เพราะมีการสืบหาหลักฐานข้อเท็จจริง และได้สวนมูลความโดยละเอียดและมีหลักการว่าผู้
ถูกกล่าวหาเป็นผู้บริสุทธิ์จนกว่าจะพิสูจน์ได้ว่าไม่จริง

ถ้าทุกฝ่ายเคารพความยุติธรรม มีกระบวนการยุติธรรมที่มีประสิทธิภาพ โปร่งใส ปราศจาก
การแทรกแซง เราก็จะมีธรรมเป็นเครื่องยุติ

บ้านเมืองที่จะมีความเป็นประชาธิปไตยนั้น ผู้คนจะต้องเคารพความยุติธรรม ถือความ
ยุติธรรมเป็นหลัก มีระบบความยุติธรรมที่เข้มแข็ง ถูกต้อง เป็นธรรม

คนไทยทุกฝ่ายจะต้องเข้ามาสนใจระบบความยุติธรรมและสนับสนุนให้เราจะมีระบบความ
ยุติธรรมที่เข้มแข็ง

วิกฤตการณ์ใหญ่ของเราคราวนี้เล็กๆ แล้วเป็นวิกฤตความยุติธรรม

๓. บทบาทของคุณทักษิณเอง

ที่จริงคุณทักษิณเป็นคนคนเดียวที่สามารถถอดชนวนความรุนแรงได้ซ้งที่สุด

จริงอยู่คุณทักษิณอาจจะคิดว่าไม่ได้รับความเป็นธรรม ใครๆก็มีสิทธิที่จะคิดเช่นนั้น
พระบาทสมเด็จพระปกเกล้าฯ ก็อาจจะทรงคิดว่าไม่ได้รับความเป็นธรรมแต่ไม่ทรงคิดแก้แค้น ทรง
ให้อภัย ทรงหลีกเลี่ยงที่จะให้คนไทยปะทะกันเองเสียเลือดเสียเนื้อต่างๆ ที่มีคนที่ภักดีต่อพระองค์อยู่
ไม่ใช่น้อย ทรงเลือกที่จะประทับอยู่อย่างสงบในประเทศอังกฤษด้วยยึดมั่นในอหิงสธรรม

ถ้าคุณทักษิณทบทวนตัวเองด้วยหลักธรรมทางพุทธ มีความนอบน้อมถ่อมตัว พยายาม
ถอนตัวออกจากคัมภีร์ มานะ ทิฐิ ให้อภัย ไม่คิดก่อเวร ใช้อหิงสธรรม หยุดเล่นการเมืองจริงๆ โดย
สิ้นเชิง ไม่เคลื่อนไหวทางเศรษฐกิจชั่วคราว แบบชวนเขมรตั้งกาลีโนที่เกาะใกล้เคียงประเทศไทย หรือ
นำนายทุนใหญ่จากตะวันออกกลางมาค้าข้าว เพราะทำให้ฝ่ายสงฆ์ไม่หายสงสัยในเรื่องประ โยชน์
ทับซ้อนและเชื่อมโยงเป็นการเมืองไป ถ้าคุณทักษิณสามารถเปลี่ยนแปลงตัวเองขั้นพื้นฐาน
(Transformation) จนคนเขามั่นใจ และหันกลับมารักใคร่นับถือไว้วางใจ คุณทักษิณก็สามารถทำ
ประโยชน์อันยิ่งใหญ่ทั้งต่อประเทศไทยและต่อโลก

ผมพูดแบบนี้มาหลายครั้ง ไม่มีใครเชื่อว่าคุณทักษิณจะทำได้ แต่ถ้าทำได้จะเป็นการถอด
ชนวนความรุนแรงเฉพาะหน้าได้ซ้งที่สุด .-